

فلسفه باید با واقعیتها درگیر باشد

استاد بازنشسته فلسفه و عرفان اسلامی دانشگاه علامه طباطبائی با اشاره به اینکه فلسفه باید با واقعیتها درگیر باشد، گفت: فلسفه‌ای که متکی بر علم و تجربیات انسانها بوده و با واقعیت درگیر باشد و نه با مفاهیم ذهنی، آن فلسفه زنده است.

استاد بازنشسته فلسفه و عرفان اسلامی دانشگاه علامه طباطبائی با اشاره به اینکه فلسفه باید با واقعیتها درگیر باشد، گفت: فلسفه‌ای که متکی بر علم و تجربیات انسانها بوده و با واقعیت درگیر باشد و نه با مفاهیم ذهنی، آن فلسفه زنده است. دکتر سید یحیی یثربی درمورد فلسفه غرب در دنیای امروز به خبرنگار مهر گفت: فلسفه شرق و غرب ندارد، فلسفه مانند علم، فیزیک و شیمی غرب و شرق ندارد. فلسفه یک نگره و تلاش انسانی برای فهم فراگیر و عمیق به جهان است. این تلاش برای فهم فراگیر و عمیق به شرق و غرب اختصاص ندارد. اما سؤالی از سالها پیش مطرح بوده این است که انسان چقدر میتواند با تلاش و فهم انسانی به عمق فهم جهان و فهم فراگیر دست پیدا کند.

استاد بازنشسته فلسفه و عرفان اسلامی دانشگاه علامه طباطبائی ادامه داد: در گذشته ذهن انسان را خیلی توانا می‌پنداشتند و می‌گفتند ذهن یک فیلسوف برابر جهان است یعنی هرچیز که در عالم است فیلسوف می‌فهمد. الان به این رسیده‌اند که ذهن انسان خیلی کم از خارج میتواند چیزی را دریابد. ولی من معتقدم چنین فهمی از جهان هرچند دشوار است ولی با روش درست و با استفاده از علوم، با یک فهم فلسفی از جهان ممکن است.

یثربی در مورد اینکه آیا فلسفه غرب قادر به پاسخگویی و استدلال لازم در همه امور است یا نه اظهار داشت: کانت دویست و اندی سال پیش گفت فلسفه مرده است یعنی بشر به چنین دانشی برای فهم جهان دست نمی‌یابد، بتازگی فیلسوف غربی استفان هاوکینگ هم اینرا اعلام کرد من با ایندو موافقم اما باید گفت که فلسفه مرده فلسفه قرون وسطایی و فلسفه انتزاعی است. اما اگر فلسفه کارآمد و کارایی داشته باشد و به روز باشد میتواند قافله تمدن بشری را پیش ببرد و در فکر او رشد ایجاد کند. بایستی کوشش کنیم به چنین فلسفه‌ای دست یازیم و این محال نیست.

این محقق و پژوهشگر حوزه فلسفه و عرفان اسلامی در مورد ضعف عمده فلسفه غرب نیز تصریح کرد: فلسفه بطور کلی یک ضعف عمده دارد و آن این است که با مفاهیم انتزاعی سرو کار دارد و این زمینه خودکامگی ذهن انسان را فراهم می‌آورد. یعنی هرکس میتواند هر طور که بخواهد فکر کند و هیچکس محکوم نمی‌شود و معلوم هم نمی‌شود که چه کسی درست می‌گوید.

یثربی یادآور شد: فلسفه‌ای که متکی بر علم و تجربیات انسانها باشد و با واقعیت درگیر باشد و نه با مفاهیم ذهنی آن فلسفه زنده است اگرچه کامل نیست ولی در آینده کامل خواهد شد.